

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile

Statistica organizațiilor private nonprofit

**Tipologii în evidențele oficiale
la nivelul instituțiilor publice centrale**

Irina Sînziana Opincaru

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

www.fdsc.ro

FUNDAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII CIVILE

Scurt istoric al activității de cercetare

Proiecte de cercetare:

- Participare în proiectul de cercetare comparativă internațională a organizațiilor nonprofit Universitatea Johns Hopkins în perioada 1996-1999
- Dezvoltarea unei echipe de cercetare a organizațiilor nonprofit, activă în aceeași perioadă
- Gestionarea unui registru/catalog public al ONG-urilor din România în perioada 1996-2000
- Studiu extins al ONG (asociații și fundații), bazat pe date statistice incomplete, publicat în anul 2010

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile

INSTITUTUL DE ECONOMIE SOCIALĂ (IES)

un program al FDSC început în anul
2011

Activitate de cercetare desfășurată în
colaborare cu:

- Centrul Național de Pregătire în Statistică (Institutul Național de Statistică)
- Universitatea din București – Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
- Institutul de Cercetare a Calității Vieții (Academia Română)
- EURICSE, Trento (Italia)

Activitatea de cercetare a organizațiilor private nonprofit în România

Statistica sectorului ATLASUL ECONOMIEI SOCIALE 3 ediții: 2011, 2012, 2014

Include:

Asociații și Fundații

Cooperative

Case de Ajutor Reciproc

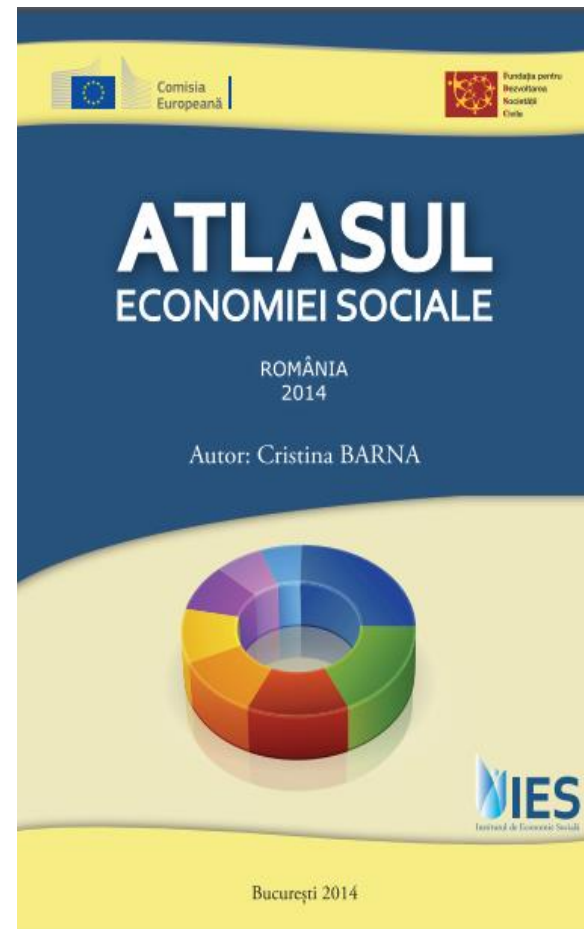
Societăți comerciale deținute de organizații
ale economiei sociale

*Analiză a principalilor indicatori economici:
active, venituri, excedent/deficit*

Angajarea în sectorul ES

Domenii de activitate

Distribuția regională și teritorială

Activitatea de cercetare a organizațiilor private nonprofit în România

În cadrul proiectului **PROMETEUS** (2011 – 2013)

Anchete naționale pe eșantion reprezentativ pentru ONGuri (A&F):

1. Furnizori înregistrați de servicii sociale –și sectorul public
2. Furnizori înregistrați de servicii de ocupare
3. Unități protejate – entități comerciale private și ONGuri (A&F)
4. Asociații agricole și forestiere, obști (ICCV)
5. Case de Ajutor Reciproc ale Salariaților și CAR ale Pensionarilor (ICCV)
6. Biserici și organizații religioase

Eșantionare și aplicare în teren – Centrul Național de Pregătire în Statistică (Institutul Național de Statistică)

Activitatea de cercetare a organizațiilor nonprofit în România

Statistica sectorului

Proiectul “**Pentru ca economia socială în România sa fie vizibilă**”,
Proiect finanțat de Comisia Europeană DG Enterprise, 2013-2014

Parteneri:

- Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (Institutul de Economie Socială) – aplicant principal
- Centrul Național de Pregătire în Statistică (Institutul Național de Statistică)
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Context: Dezbaterile asupra Legii Economiei Sociale

Obiective:

- Primul calcul național al **conturilor satelit ale economiei sociale** (din care **se poate extrage sectorul nonprofit**) consolidate și conectate la conturile naționale
- Atlasul Economiei Sociale – ediția 2014
- Pilotarea creării Registrului Statistic al Întreprinderilor Sociale din România

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Identificarea populației de organizații non-profit – de inclus în conturile satelit

Conform Sistemului european de conturi naționale și regionale (ESA 95) sunt definite 5 sectoare instituționale ale economiei care se exclud reciproc și care alcătuiesc fiecare economie națională:

**Cele 5 sectoare instituționale ale economiei
cf ESA 95**

**Organizațiile non-profit se regasesc
in sectoarele 11, 12 - partial si 15 - integral**

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Identificarea populației

Sectorul 15 – instituții nonprofit care servesc gospodăriile

2.87. Definiție: Sectorul instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP)(S.15) cuprinde instituțiile fără scop lucrativ cu personalitate juridică ce servesc gospodăriile populației și care sunt alți **producători de non-piață privați (testul 50%)**. Resursele lor principale provin din contribuții voluntare, în numerar sau în natură, efectuate de gospodăriile populației, din vărsămintele provenite de la administrațiile publice, din veniturile din proprietate.

Sectorul S.15 cuprinde două mari categorii de IFSLSGP ce furnizează bunuri și servicii non-piață gospodăriilor populației:

- (a) sindicatele, grupurile profesionale, societățile și științifice, asociațiile de consumatori, partidele politice, bisericile și comunitățile religioase (inclusiv cele finanțate, dar necontrolate de administrațiile publice), cluburile sociale, culturale, recreative și sportive;**
- (b) organizațiile de caritate și asociațiile de binefacere finanțate prin transferuri voluntare, în numerar sau în natură, provenite de la alte unități instituționale.**

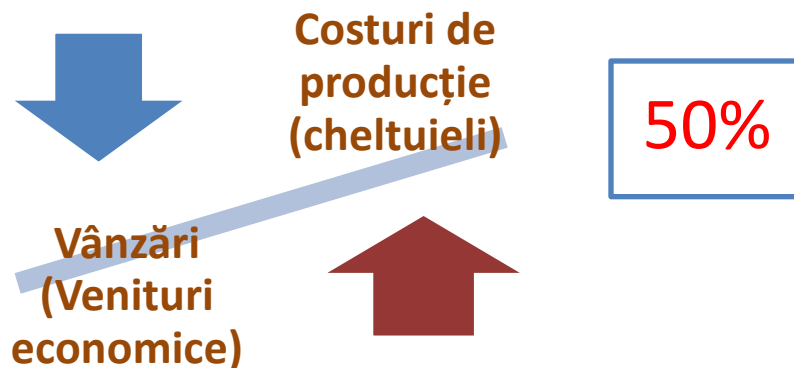
Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Identificarea populației (continuare)

Sectorul 11 – societăți nefinanciare

2.21. Definiție: Sectorul societăților nefinanciare (S.11) grupează unități instituționale ale căror operațiuni distributive și financiare sunt distincte de cele ale proprietarilor lor și care sunt **producători de piață**, a căror activitate principală constă în producția de bunuri și servicii nefinanciare.

- Pentru a stabili tipul de producător – de piață / alții non-piață - sectorul unei instituții fără scop lucrativ – societăți sau instituții fără scop lucrativ se aplică criteriul de 50 %:

În această categorie sunt incluse parte din asociațiile și fundațiile care desfășoară activități economice.

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Identificarea populației (continuare)

Sectorul 12 – societăți financiare

2.32. Definiție: Sectorul societăților financiare (S.12) cuprinde toate societățile și cvasi societățile a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare (auxiliari financiari) (1).

În această categorie sunt incluse

Casele de Ajutor Reciproc

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Identificarea populației de inclus

Pe baza criteriilor existente de identificare ale organizațiilor în cadrul Institutului Național de Statistică - forma de proprietate, forma juridică, fel etc., și a experienței anterioare acumulate în cadrul proiectului PROMETEUS, au fost selectate entitățile ce aparțin sectorului nonprofit, de către experții CNPS cu sprijinul FDSC.

Puncte de reflecție (1)

- **Tipologia utilizată de INS**, conform Anuarului Statistic al României urmărește o clasificare aparte a organizațiilor neguvernamentale, având următoarele categorii:
  - Sindicate, confederații sindicale
  - Partide, formațiuni politice, coaliții ale acestora
  - Uniuni profesionale și patronale
  - Fundații, asociații culturale și sportive
  - Organizații religioase (de cult)

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Identificarea și clasificarea populației

Puncte de reflecție (2)

- **Instituțiile publice operează cu alte tipologii - organizații guvernate în paralel de OG 26/2000 și alte reglementări administrative - registre oficiale de date**
  - Furnizori acreditați de servicii sociale - MMPS
  - Furnizori acreditați de servicii de ocupare – ANOFM și formare profesională - ANC
  - Unități protejate și organizații ale persoanelor cu dizabilități - Autoritatea Națională a Persoanelor cu Dizabilități
  - Organizații religioase – Secretariatul de Stat pentru Culte
  - Școli, grădinițe, universități private – Ministerul Educației
  - Asociații agricole și forestiere, obști
  - CAR – registrul de evidență BNR
- **Tipologia utilizată de FDSC include și asociațiile cu legi speciale:**
  - Societăți agricole și alte forme asociative în agricultură (cf. l. 36/1991)
  - Asociații de proprietari (cf. l. 230/2007)
  - Obști / composesorate (cf. l. 1/2000)
  - Programul acționarilor salariați PAS (cf. l. 77/1994 s.a.)

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date – date financiare incluse în bilanțurile contabile și
contul de profit și pierdere

Numărul unităților instituționale ale economiei sociale indentificate în
înregistrările Institutului Național de Statistică

Balance sheet type / year		2008	2009	2010	2011	2012	Total 2011- 2012
CAR_Credit Unions	Long	204	23	7	8	10	18
	Short	902	263	808	260	282	542
	<i>total</i>	<i>1106</i>	<i>286</i>	<i>815</i>	<i>268</i>	<i>292</i>	<i>560</i>
Credit cooperatives	<i>total</i>	<i>51</i>	<i>34</i>	<i>46</i>	<i>45</i>	<i>48</i>	<i>93</i>
ONG	Long	3323	3015	3226	2425	2455	4890
	Short	17405	20768	26485	26768	30808	57576
	<i>total</i>	<i>20728</i>	<i>23783</i>	<i>29711</i>	<i>29193</i>	<i>33273</i>	<i>62466</i>
UNITS - SE COMPANIES	rapan			-	n.a.	90	90
	uu			-	36	39	75
	Long	4	27	9	117	9	126
	Short	1842	1730	2775	3010	3061	6071
	<i>Total</i>	<i>1846</i>	<i>1757</i>	<i>2784</i>	<i>3163</i>	<i>3199</i>	<i>6362</i>
TOTAL		23731	25860	33356	32669	36812	69481

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date – date financiare incluse în bilanțurile contabile și contul de profit și pierdere

- Au fost identificate de către CNPS/INS bilanțurile contabile ale majorității entităților selectate – clasificate după forma de bilanț contabil depus la Ministerul de Finanțe
- Pentru Casele de Ajutor Reciproc ale Salariaților afiliate Uniunii Naționale ale Caselor de Ajutor Reciproc ale Salariaților (aprox. 2000 de entități) a fost utilizat bilanțul consolidat al Uniunii – aceste unități lipsesc din înregistrările disponibile la INS, în virtutea legii de funcționare a CARS și a unei înțelegeri a UNCARS cu Ministerul Finanțelor Publice

Puncte de reflecție (1)

- Diferitele categorii de unități instituționale folosesc formulare diferite de bilanț contabil, cu forme diferite – uneori chiar și unități de același tip folosesc forme diferite de bilanț, fapt care complică procesarea și analiza datelor
- Formularele de bilanț suferă modificări de la un an la altul, ceea ce complică studierea dinamicii sectorului

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date – date financiare incluse în bilanțurile contabile și contul de profit și pierdere

Puncte de reflecție (2) – Sectorul non-profit ca angajator

- Personalul – bilanțul contabil este în acest moment cea mai accesibilă sursă de date privind personalul angajat în sectorul nonprofit
- În privința numărului de angajați, există un risc major al suprapunerii persoanelor care lucrează cu mai multe organizații, și atunci apar în numărătoarea fiecăreia
- Bilanțurile prezintă un grad ridicat de eroare în completarea acestui câmp - entități mici, cu venituri și active care nu ar putea susține un personal numeros, declară un număr de angajați de ordinul sutelor

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date – date financiare incluse în bilanțurile contabile și contul de profit și pierdere

Puncte de reflecție (3) – domenii de activitate / tipologii

- Bilanțurile contabile înregistrează **domeniul de activitate** al organizațiilor nonprofit, conform **codului CAEN** – majoritatea entităților aleg codul 9499 (cf. CAEN 2013) - “Activități ale altor organizații n.c.a.”, cu o definiție foarte cuprinzătoare a tipurilor de activități ce îl compun
- Pentru o bună cunoaștere și o analiză solidă a sectorului este necesară clasificarea acestor entități pe diverse **tipologii**
- Una din metodele folosite este analiza denumirii și a scopului și misiunii acestora, așa cum sunt prezentate în Registrul Național ONG disponibil la Ministerul Justiției
- Întregul proces este unul anevoios și prezintă un grad de eroare destul de ridicat – se recomandă folosirea și armonizarea cu celelalte registre oficiale existente – menționate anterior

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date – Registrul Național ONG de la Ministerul Justiției

Ministerul Justiției gestionează și oferă acces deschis la Registrul Național ONG - indexul persoanelor juridice fără scop patrimonial din România

În cadrul registrului se utilizează următoarele tipuri de entități:

- Asociații
- Fundații
- Federații
- Uniuni
- Persoane Juridice Străine
- Neprecizate

Puncte de reflecție (1)

- Una dintre limitele majore ale acestei surse este aceea că există nenumărate cazuri de dublare sau multiplicare ale aceleiași entități în cadrul Registrului, fără să existe o cale concretă de identificare a (de ex. crearea unei chei unice de identificare a entității – ideal CUI)

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date – Registrul Național ONG de la Ministerul Justiției

Puncte de reflecție (2) – aspecte demografice

- Armonizarea Registrului ONG cu înregistrările entităților de la Ministerul Finanțelor Publice, prin adăugarea Codului Unic de Înregistrare al fiecărei organizații, ar facilita o mai bună analiză a dinamicii organizațiilor private nonprofit din perspectiva ratelor acestora de înființare / desființare și a ratelor de activitate
- Secțiunea “Neprecizate” din cadrul Registrului ONG include organizații care pot fi redistribuite cu ușurință într-una din categoriile specifice
- FDSC, prin edițiile succesive ale Atlasului de Economie Socială a analizat parcursul demografic al organizațiilor nonprofit din România, menținând însă o rezervă în privința nivelului de acuratețe a datelor prezentate, pornind de la aspectele prezentate anterior

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date specifice

- Lista **furnizorilor de servicii sociale acreditați** de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
- Lista **Unităților Protejate Autorizate** de la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități
- Lista **furnizorilor de servicii de ocupare / formare profesională autorizați** de la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
- Registrul Caselor de Ajutor Reciproc de la Banca Națională a României
- Evidența **asociațiilor religioase** (cf. l. 489/2006) de la Secretariatul de Stat pentru Culte

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Surse de date specifice (continuare)

Puncte de reflecție

- Toate aceste entități sunt organizate în forme juridice diverse – asociații și fundații, societăți comerciale (UPA), PFA (UPA), secție internă a unei entități înregistrate juridic (UPA)
- Listele disponibile din diverse surse, cu excepția registrului CAR nu oferă informații de identificare fiscală a acestor entități, astfel un demers de analiză economică al acestora este îngreunat, mai ales din privința identificării acestora în bazele de date INS
- Armonizarea acestor liste cu bazele de date din alte surse, folosind o cheie comună de identificare (ideal CUI) ar facilita un proces coerent de analiză a acestor entități, ținând cont de specificul activității acestora
- Mai mult decât atât, o analiză riguroasă a acestor organizații presupune o serie de informații (nr. beneficiari, surse de finanțare etc.) care nu sunt în acest moment disponibile din nicio sursă

Statistica organizațiilor private nonprofit în România

Lecții învățate

- Cele mai mari eforturi au fost depuse pentru **identificarea unităților instituționale**, astfel încât tipologiile europene, tipologiile folosite de cele 3 surse principale de date (M. Finanțe, INS, M. Justiție) și perspectiva FDSC să fie armonizate și adaptate cât mai bine cadrului național
- Întregul demers nu ar fi fost posibil fără **o colaborare susținută** între FDSC și CNPS/INS, fiecare dintre organizații având expertiza specifică diverselor situații care au intrat în discuție
- Sunt necesare ajustări ale sistemelor de înregistrare oficială – bilanțuri, registre, liste ale organizațiilor cu activitate specifică generate de autoritățile administrației publice centrale
- Armonizarea surselor de date, și corlearea facilă a acestora (prin folosirea unei informații de identificare comune – ideal CUI) este un punct esențial pentru rigurozitatea și coerența demersurilor de cercetare

Vă mulțumesc!

Irina Sînziana Opincaru

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Irina.opincaru@fdsc.ro

www.fdsc.ro

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile